Polska Organizacja Biometanu

Warszawa, dnia 11 marca 2024 r.

Szanowny Pan Minister
Miłosz Motyka
Ministerstwo Klimatu
i Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze!

Polska Organizacja Biometanu z uznaniem oraz należytą atencją przyjęła fakt gotowości do współpracy w ramach wprowadzenia rozwiązań prawnych, które umożliwią dalszy rozwój sektora biometanowego. Mając na uwadze konieczność przedstawienia propozycji Polskiej Organizacji Biometanu – dalej POB – jako Dyrektor Generalny, poniżej przesyłam rozbudowany opis proponowanych zmian legislacyjnych z uprzejmą prośbą o ich analizę i uwzględnienie w ramach planowanych prac legislacyjnych.

Członkowie POB deklarują do roku 2030 inwestycje w produkcję biometanu w Polsce na poziomie co najmniej 17,5 mld zł w celu uruchomienia produkcji biometanu na terenie Polski na poziomie 2 mld m3 rocznie, o ile zapewnione zostaną należyte podstawy prawne oraz krajowe strategie energetyczne umożliwiające długoterminowe planowanie rozwoju naszej branży. Apelujemy o uwzględnienie potrzeby rozwoju sektora biometanu, w tym celu ilościowego wytwarzania biometanu i wyznaczenie priorytetowych kierunków wykorzystania biometanu w Krajowym Planie na rzecz energii i klimatu i Polityce Energetycznej Polski.

Z poważaniem,

Michał Tarka

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

Polska Organizacja Biometanu

Wśród głównych postulatów POB należy wymienić w szczególności:

1) Objęcie proponowanym instrumentem wsparcia opartym na stałej cenie zakupu biometan również większych instalacji OZE poprzez wprowadzenie okresu przejściowego poprzedzającego wdrożenie docelowego instrumentu wsparcia opartego na konkurencyjnym postępowaniu przetargowym.
2) Przedłużenie aktualnie funkcjonującego instrumentu wsparcia dla instalacji biometanowych o mocy poniżej 1 MW.
3) Objęcie proponowanym instrumentem wsparcia opartym na stałej cenie zakupu biometanu również transportowanego w postaci sprężonej albo skroplonej środkami transportu innymi niż sieci gazowe.
4) Wprowadzenie rozwiązań umożliwiających lepszą integrację instalacji OZE wytwarzających biometan z sieciami gazowymi.
5) Wprowadzenie ułatwień w procesie inwestycyjno-budowlanym instalacji OZE wytwarzających biometan.
6) Umożliwienie wykorzystania biometanu w celu realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego przez podmioty do tego obowiązane.

Przedstawione powyżej postulaty ujęte w formie hasłowej zostały następnie szczegółowo opisane i uzasadnione w dalszej części niniejszego pisma.

UZASADNIENIE i OPIS POSTULATÓW

[1] W Polsce niewątpliwie istnieje duży potencjał produkcyjny biogazu, a w konsekwencji również biometanu. Dla celów produkcji biometanu dominować powinny lokalizacje bogate w odpady, a zarazem z dogodnymi warunkami przyłączenia do sieci gazowej. Przykładowe lokalizacje tego typu to okolice cukrowni, dużych zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego,

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

okolice hodowli zwierząt oraz lokalizacje miejskie, które wdrożyły zaawansowane praktyki w zakresie wykorzystania osadów z oczyszczalni ścieków oraz segregacji biodegradowalnych odpadów.

[2] Wielkość instalacji biometanowych zatłaczających gaz do sieci powinna pozwalać na ich efektywną finansowo inwestycję. Zdaniem POB nowoczesne instalacje biometanowe powinny produkować minimum około 5-12 mln m^3 biometanu rocznie, co przekłada się na instalacje o mocy zainstalowanej elektrycznej na poziomie 3 – 6 MW.

[3] W zakresie planowania inwestycji biometanowej deweloperzy oczekują uproszczeń w procedurach uzyskania decyzji środowiskowej dla większych projektów oraz wyjaśnienie wątpliwości dotyczących małych projektów biometanowych. Na wzór zapisów Ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu, postuluje się skrócenie okresów wydawania decyzji administracyjnych oraz wprowadzenie narzędzia dyscyplinującego urzędy w postaci kar nakładanych po przekroczeniu wyznaczonego na wydanie decyzji terminu.

[4] Aktualnie brak jest również zachęt regulacyjnych dla operatorów gazowych sieci dystrybucyjnych w zakresie przyłączania instalacji biometanowych oraz prowadzeniu ruchu sieciowego w oparciu o biometan w postaci odpowiedniej taryfy dystrybucyjnej lub innego rodzaju uzasadnienia ekonomicznego w celu sprawnego przyłączania biogazowni do sieci gazowych. Instalacje biometanowe powinny być zwolnione z części opłat handlowych oraz przyłączeniowych tak, jak pozostałe instalacje OZE w sektorze elektroenergetycznym albo alternatywnie koszty te powinny być uwzględnione w metodyce wyliczania poziomu wsparcia.

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

[5] Podsumowując, należy wskazać, że rozwój sektora biometanowego w Polsce stanowi wyzwanie, które będzie mogło być zrealizowane tylko we współpracy pomiędzy wszystkimi interesariuszami: Ministerstwem Klimatu i Środowiska, Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwem Przemysłu, przedsiębiorstwami paliwowymi, gazowymi, ciepłowniczymi oraz branżą biogazową. Ogromny potencjał wytwórczy biometanu może zostać wykorzystany przede wszystkim w oparciu o zapewnienie ekonomicznego uzasadnienia do realizacji trudnych operacyjnie inwestycji, jakimi są duże instalacje biometanowe. Wprowadzenie korzystnych technicznych możliwości zatłaczania biometanu do sieci jawi się jako główna bariera w rozwoju odpowiedniej liczby tego typu instalacji. Istotnych trudności przysparza też brak stabilnego systemu wsparcia przesądzający o możliwości pozyskania finansowania pod tego typu inwestycje.

1. UZASADNIENIE MOŻLIWOŚCI WPROWADZENIA INSTRUMENTÓW WSPARCIA DLA INSTALACJI BIOMETANOWYCH O MOCY WIĘKSZEJ NIŻ 1MW

[6] W art. art. 4 ust. 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (Dz.U. L, nr 328, s. 82) – dalej RED II prawodawca europejski wskazał, że w celu osiągnięcia lub przekroczenia unijnego celu w zakresie 32% udziału OZE, państwa członkowskie mogą stosować systemy wsparcia w odniesieniu do rozpowszechniania stosowania energii odnawialnej. W konsekwencji prawodawca europejski dopuszcza możliwość tworzenia na poziomie krajowym odpowiedniego systemu wsparcia zachęcającego przedsiębiorców do dostarczania na rynek poszczególnych rodzajów energii z OZE, w tym w szczególności w postaci instrumentów operacyjnego wsparcia prowadzenia działalności w zakresie wytwarzania biometanu.

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

[7] Pomoc operacyjna stanowi formę finansowego wsparcia bieżącej działalności wytwórców energii z OZE, a więc polega na przysporzeniu różnego rodzaju dodatkowych przychodów związanych z wytwarzaniem określonego rodzaju energii z OZE. W założeniach, tego rodzaju pomoc państwa pokrywa różnicę między kosztami wytwarzania energii z OZE, a rynkową ceną danego rodzaju energii ustalaną co do zasady przez najtańsze źródła energii w postaci paliw kopalnych. Co ważne, wskazane kompetencje państw członkowskich w stosunku do tworzenia instrumentów wsparcia OZE w sektorze gazowym nie są poddane ograniczeniom dotyczącym form prawnych ukształtowania tych instrumentów wsparcia, zawartych w art. 4 ust. 2-8 dyrektywy RED II – tak jak ma to miejsce w stosunku do instrumentów wsparcia wytwarzania energii elektrycznej. Niemniej, unormowania te znajdują zastosowanie bez uszczerbku dla art. 107 i 108 TFUE, co oznacza, że muszą być zgodne z regułami dozwolonej pomocy publicznej w UE.

[8] Możliwość legalnego stosowania instrumentów pomocowych, podlega szczegółowemu nadzorowi ze strony Komisji Europejskiej, w drodze zastosowania tzw. wyłączeń grupowych zawartych w rozporządzeniu 651/2014 – potocznie określane jako GBER od ang. *General Block Exemption Regulation* – albo w drodze oceny przez Komisję indywidualnego zawiadomienia o zamiarze przyznania pomocy przez dane państwo członkowskie (tzw. notyfikacja), której szczegółowa procedura unormowana jest w rozporządzeniu Rady (UE) Nr 2015/1589 z dnia 13 lipca 2015 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 TFUE (Dz. Urz. UE L 249, 24.9.2015, s. 9). W tym zakresie podstaw prawnych umożliwiających tworzenia odpowiednich instrumentów operacyjnego wsparcia wytwarzania biogazu (biometanu) dostarczają odpowiednie unormowania prawne zawarte w pkt 77 – 134 Komunikatu Komisji z dnia 18 lutego 2022 r. – Wytyczne w

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

sprawie pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią z 2022 r. (Dz. Urz. UE. C Nr 80, str. 1) – dalej: Wytycznych CEEAG.

[9] Zawarte w CEEAG wytyczne określają sposób oceny zgodności środków pomocy z zakresu ochrony środowiska (ochrony klimatu, oraz na cele związane z energią), podlegających wymogowi zgłoszenia zgodnie z art. 107 ust. 3 lit. c) Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Komisja Europejska wskazuje czternaście zasadniczych kategorii objętych zakresem przedmiotowego komunikatu, wśród których znajduje się pomoc na rzecz redukcji i usuwania emisji gazów cieplarnianych, w szczególności poprzez wsparcie energii ze źródeł odnawialnych (pkt 16).

[10] Wytyczne dot. tworzenia instrumentów wsparcia zostały zawarte w sekcji 4.1 komunikatu. Uzasadniając pomoc publiczną w omawianym zakresie Komisja wskazała, że wsparcie udzielane przez państwa członkowskie może być konieczne dla realizacji ambitnych celów polityki klimatycznej UE określonych m.in. w rozporządzeniu 2018/1999 w sprawie zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu oraz w dyrektywie 2012/27/UE w sprawie efektywności energetycznej.

[11] Kluczowe znaczenie z perspektywy omawianej problematyki ma zastrzeżenie zawarte w punkcie 80, zgodnie z którym wsparcie dot. biopaliw, biopłynów, biogazu (w tym biometanu) oraz paliw z biomasy może zostać zatwierdzone przez Komisję w procesie notyfikacji wyłącznie w zakresie, w jakim paliwa, które miałby zostać objęte pomocą są zgodne z kryteriami zrównoważonego rozwoju i ograniczeniami emisji gazów cieplarnianych, zawartymi w dyrektywie 2018/2001 (REDII) oraz w aktach wykonawczych i delegowanych dokumentach. Dodatkowo, należy podkreślić, iż pomoc na produkcję energii

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

z odpadów może być uznana za zgodną z określonymi w komunikacie wytycznymi, wyłącznie w zakresie w jakim dotyczy odpadów mieszczących się w definicji odnawialnych źródeł energii (pkt 81). Komunikat nie zawiera wyrażonej wprost definicji OZE, lecz odwołanie do RED II, zgodnie z którą energia z odnawialnych źródeł oznacza *energię wiatru, energię promieniowania słonecznego (energię słoneczną termiczną i energię fotowoltaiczną) oraz energię geotermalną, energię otoczenia, energię pływów, fal i inną energię oceanów, hydroenergię, biomasę oraz gaz pochodzący z wysypisk śmieci, oczyszczalni ścieków i ze źródeł biologicznych (biogaz)* (art. 2 pkt 1).

[12] Przechodząc już do konkretnych form prawnych przyznawania pomocy publicznej należy wskazać, iż preferowany przez Komisję sposób przyznawania wsparcia stanowi procedura przetargowa, zgodna z przedstawionymi w Wytycznych CEEAG zasadami konkurencji (pkt 103). Dostęp do mechanizmu w postaci procedury przetargowej powinien być zasadniczo otwarty dla wszystkich kwalifikujących się beneficjentów. Komisja określa jednak dwa przypadki, w których procedura przetargowa może być ograniczona do jednej lub kilku kategorii beneficjentów. Ograniczenie jest możliwe w przypadku, gdy pojedyncza procedura otwarta dla wszystkich kwalifikujących się beneficjentów prowadziłaby do nieoptymalnych wyników lub nie pozwalałaby na osiągnięcie celów danego środka, także jeżeli istnieje znaczna rozbieżność między wysokościami ofert, jakie mają złożyć różne kategorie beneficjentów (104).

[13] Należy podkreślić, iż przedstawione przez Komisję wytyczne zawierają wyjątki od wymogu przydzielania pomocy i określania poziomu pomocy w drodze procedury przetargowej zgodnej z zasadami konkurencji.

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

Odejście od ww. wymogów może być uzasadnione w przypadku przedstawienia przez państwo członkowskie dowodów wskazujących, iż zachodzi jedna z trzech określonych w komunikacie sytuacji. Pierwszy przypadek obejmuje sytuację, w której istnieje niewystarczająca potencjalna podaż lub liczba potencjalnych oferentów dla zapewnienia konkurencji, przy czym państwo członkowskie musi wówczas wykazać, że nie jest możliwe zwiększenie konkurencji w drodze ograniczenia budżetu lub ułatwienie udziału w procedurze przetargowej. Wyjątek pozwalający na odstąpienie od procedury przetargowej zachodzi również wtedy, gdy beneficjentami udzielanej pomocy są tzw. małe projekty zdefiniowanych w komunikacie (m.in. w przypadku technologii wytwarzania ciepła i produkcji gazu – projekty o mocy zainstalowanej lub równoważnej wynoszącej nie więcej niż 1 MW, a w przypadku projektów należących w 100 % do MŚP lub społeczności energetycznej działającej w zakresie energii odnawialnej – projekty o mocy zainstalowanej lub maksymalnym zapotrzebowaniu wynoszących nie więcej niż 6 MW). Ostatnią przesłankę do odstąpienia od wymogu przydzielania pomocy w drodze procedury przetargowej stanowi łączne spełnienie przez dany projekt następujących warunków, wskazanych uprzednio w punkcie 96 CEEAG:

- projekt został wybrany w drodze otwartego naboru do udziału w projekcie transgranicznym, opracowanym wspólnie przez kilka państw członkowskich, mającym na celu wniesienie istotnego wkładu w ochronę środowiska we wspólnym interesie UE oraz
- w projekcie stosuje się innowacyjną technologię, będącą wynikiem działalności BRI prowadzonej przez beneficjenta lub inny podmiot, pod warunkiem, że beneficjent nabywa prawa do korzystania z wyników wcześniejszej działalności BRI lub należy do podmiotów,

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

które wcześnie zastosowały innowacyjną technologię w swoim sektorze (107).

[14] Wprowadzane mechanizmy wsparcia mające służyć obniżeniu emisyjności mogą przyjmować różne formy, w tym również formę wstępnego finansowania za pomocą dotacji i umów dotyczących bieżących wypłat pomocy (m.in. kontrakty na transakcje różnicowe), przy czym mechanizmy pokrywające koszty związane w przeważającej mierze z eksploatacją powinny być stosowane wyłącznie w przypadku, gdy państwo członkowskie wykaże, iż skutki takiego mechanizmu są korzystniejsze dla środowiska (124).

[15] W omawianym kontekście warto wskazać na istotne zastrzeżenie, zgodnie z którym opracowując mechanizmy wsparcia państwa członkowskie są zobowiązane uwzględnić informacje na temat wsparcia już otrzymanego z dokumentacji dotyczącej systemu bilansu masy (w rozumieniu art. 30 RED II (pkt 111).

[16] Mając zatem na uwadze powyższe rozważania dotyczące unijnych zasad stosowania biogazu (biometanu) w sektorze gazowym, a także możliwości tworzenia odpowiednich instrumentów wspierających jego wytwarzanie, w dalszej części należy przedstawić założenia dotyczące możliwości wprowadzenia instrumentów operacyjnego wsparcia wytwarzania biometanu dla dużych i małych instalacji OZE. Brak wprowadzania ograniczeń odnośnie wielkości takich instalacji przyczyni się do równomiernego rozwoju sektora biogazowego oraz efektywnego wykorzystania potencjału poszczególnych lokalizacji zarówno w ujęciu substratowym, jak i korzystnego efektu skali możliwego do osiągnięcia w ramach przyłączenia do sieci gazowej oraz procesu oczyszczenia biogazu do parametrów biometanu.

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

2. WPROWADZENIE INSTRUMENTÓW OPERACYJNEGO WSPARCIA WYTWARZANIA BIOMETANU

[17] Mając na uwadze stan prawny dotyczący zasad wytwarzania paliw gazowych z biogazu (biometan) niezbędnym wydaje się zaproponowanie odrębnego instrumentu wsparcia, dedykowanego instalacjom służącym do wytwarzania biometanu z różnych substratów, który będzie dopasowany do ich szczególnych uwarunkowań technicznych i ekonomicznych. W tym zakresie trzeba jednak wziąć pod uwagę unormowania unijne w zakresie zasad udzielania pomocy państwa na ochronę klimatu i środowiska oraz cele związane z energią, o których było mowa powyżej.

[18] POB z uznaniem przyjęła fakt, wprowadzenia instrumentu wsparcia opartego na stałej cenie zakupu dla instalacji wytwarzających biometan o mocy zainstalowanej nie większej niż 1 MW. Instrument ten w zasadniczej części opiera się na wypróbowanej już w polskich realiach prawnych koncepcji kontraktu różnicowego (ang. *contract for difference, CfD*) realizowanego w ramach praw do pokrycia ujemnego salda, która jest z powodzeniem stosowana w przypadku obecnie funkcjonującego systemu wsparcia dla elektroenergetycznych instalacji OZE wykorzystujących biogaz.

[19] Mając na uwadze powyższe, a także dostrzegając konieczność równomiernego rozwoju sektora biometanowego **POB dostrzega również konieczność objęcia tym instrumentem wsparcia również instalacji OZE o mocy zainstalowanej większej niż 1 MW, a także tych które transportują wytworzony biometan w postaci sprężonej albo skroplonej środkami transportu innymi niż sieci gazowe.**

[20] W konsekwencji postulujemy, aby wytwórcy biometanu wprowadzanego do sieci gazowej albo wytwarzający bioCNG lub bioLNG, którzy zostaną

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

dopuszczeni do systemu wsparcia, uzyskali prawo do pokrycia tzw. ujemnego salda – co w praktyce oznacza pokrycie różnicy pomiędzy rynkową ceną paliwa gazowego, a ceną umożliwiającą wytwórcom pokrycie kosztów wytwarzania biogazu (biometanu) oraz uzasadniony zwrot z inwestycji. Przedmiotowy mechanizm zakłada również, że w przypadku nadmiernego wzrostu cen paliwa gazowego notowanych na TGE S.A. możliwe będzie wystąpienie dodatniego salda uzasadniającego zwrot nadmiarowych środków.

[21] Z uwagi na konieczność uniknięcia negatywnych skutków zastosowania konkurencyjnego systemu przyznawania wsparcia (aukcji) w przypadku znikomej ilości projektów biometanowych w pierwszej fazie rozwoju rynku (w okresie przejściowym), proponuje się wprowadzenie jednego sposobu przyznawania prawa do pokrycia ujemnego salda dla instalacji wytwarzających biometan o mocy zainstalowanej do i powyżej 1 MW, który następnie wraz z rozwojem rynku i podażą projektów biometanowych będzie ewoluował w kierunku dwóch odrębnych instrumentów dla dużych i małych instalacji biometanowych.

[22] W pierwszej fazie systemu, do którego możliwość wejścia będzie ograniczona stosownym terminem oraz mocą dopuszczonych instalacji biometanowych, wsparcie mogłoby być przyznawane w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez Prezesa URE (względnie zaświadczenia). Natomiast w kolejnej perspektywie uwzględniającej rozwój sektora i większej podaży projektów wsparcie przyznawane będzie w docelowej formule konkurencyjnych aukcji spełniających unijne zasady udzielania pomocy publicznej na OZE. Różnice pomiędzy obiema fazami systemu związane są jedynie ze sposobem wyłonienia projektów, którym przysługiwać

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

będzie prawo do pokrycia ujemnego salda. Możliwość przyznania wsparcia w drodze decyzji administracyjnej wydawanej przez Prezesa URE (względnie zaświadczenia) tak, jak w zaproponowanej w projekcie UC99 treści powinno też w dalszej perspektywie dotyczyć wytwarzania biometanu wyłącznie w instalacjach o mocy równoważnej wynoszącej nie więcej niż 1 MW. Oznacza to, że takie projekty instalacji OZE nie docelowo korzystałby z instrumentu opartego na stałej cenie zakupu bez konieczności uczestnictwa w systemie aukcyjnym.

Elementy wspólne dla obu faz systemu wsparcia

Finansowanie i rozliczenie systemu wsparcia

[23] Jednym z podstawowych założeń systemu wsparcia jest efektywne pozyskanie oraz redystrybucja środków na potrzeby wsparcia produkcji biometanu. Koszty funkcjonowania systemu wsparcia przenoszone będą na wszystkich odbiorców końcowych systemu gazowego w drodze wprowadzonej opłaty biometanowej doliczanej odbiorcom końcowym przez operatorów systemów gazowych (proporcjonalnie do wolumenu zużywanego paliwa gazowego). Zasady ustalania stawki oraz jej pobierania przez operatorów systemu gazowego mogłyby być wzorowane na dotychczasowej opłacie OZE uregulowanej w u.o.z.e.

[24] Koszty funkcjonowania systemu wsparcia będą zatem alokowane na wszystkich odbiorców końcowych systemu gazowego. Alokacja ta wpłynie na poziom zmiennych opłat przesyłowych oraz dystrybucyjnych i w konsekwencji na zmianę obciążeń odbiorców końcowych z tego tytułu. Trzeba jednak wskazać, że wykorzystanie tzw. mechanizmu różnicowego w ramach systemu aukcyjnego oraz premii gwarantowanej w ramach stałej ceny zakupu skutecznie przeciwdziała nadmiernemu obciążeniu odbiorców

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

końcowych paliw gazowych przedmiotową opłatą. W przypadku bowiem wysokich cen paliwa gazowego gwarantowany poziom przychodów będzie kompensowany przez rynkowe ceny paliwa gazowego, a w konsekwencji poziom wymaganej dopłaty (premii) do ustalonej ceny biometanu będzie znacząco minimalizowany. Przychody z tytułu dodatkowych opłat będą przekazywane przez OSP oraz OSD na potrzeby zasilenia systemu wsparcia.

[25] Z kolei podmiotem odpowiedzialnym za rozlicznie pomocy publicznej będzie Zarządca Rozliczeń S.A., który w tym zakresie będzie dysponował środkami zebranymi w ramach opłaty biometanowej. Ze względu na przewidziane skutki finansowe w odniesieniu m.in. do Prezesa URE, ministra właściwego do spraw klimatu oraz ministra właściwego do spraw rolnictwa związanych z nowymi zadaniami i kosztami administracyjnymi, wejście w życie planowanych unormowań będzie miało wpływ na poziom wydatków budżetu państwa zgodnie z regułą wydatkową.

Okres wsparcia

[26] Umożliwienie długofalowego planowania działań inwestycyjnych w zakresie budowy instalacji biometanowych wymaga zapewnienia niezmienności wsparcia w okresie pozwalającym na zwrot poniesionych przez inwestorów nakładów inwestycyjnych. Z uwagi na skalę projektów i konieczność zaangażowania znacząco większego kapitału (w porównaniu do nakładów inwestycyjnych ponoszonych przez wytwórców wykorzystujących pozostałe technologie OZE, w tym koszty przyłączenia do sieci gazowej bądź instalacji do skraplania lub sprężania biometanu), wymagane jest przyjęcie dłuższego niż w przypadku innych technologii OZE okresu wsparcia. POB postuluje, aby był to okres 20 lat od dnia rozpoczęcia generacji biometanu w celu pokrycia ujemnego salda, przyjęty jako maksymalny okres wsparcia, który jest

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

okresem odpowiadającym przeciętnemu cyklowi życia projektu instalacji biometanowej.

Zapobieganie zjawisku nadwsparcia

[27] Podobnie jak w innych instrumentach wsparcia, proponuje się uwzględnienie mechanizmu, zgodnie z którym od ceny wskazanej w decyzji Prezesa URE (w I fazie dla dużych instalacji lub docelowo dla małych instalacji) lub ofercie wytwórcy (w II fazie), odliczana jest pomoc inwestycyjna otrzymana przez danego wytwórcę na realizację danego projektu instalacji biometanowej (obliczana jest cena skorygowana). Obowiązek przekazania takiej informacji przez wytwórcę będzie występował na etapie składania oferty aukcyjnej bądź wniosku do Prezesa URE.

[28] Dodatkowo poszczególni wytwórcy będą też mieli obowiązek składania stosowych oświadczeń po upływie każdego roku kalendarzowego korzystania z instrumentu wsparcia, a także doraźnie, w przypadku pozyskania takiej pomocy (*ad hoc*). Stosowne oświadczenia będą podlegały weryfikacji przez Prezesa URE w zakresie prawidłowości wyliczenia poziomu pomocy inwestycyjnej oraz ceny skorygowanej, a w przypadku braku ich złożenia w ustawowo wskazanym terminie będą się również wiązały z koniecznością uiszczenia stosownej kary administracyjnej.

Obowiązek wytworzenia biometanu po raz pierwszy w terminie 5 lat od dnia uzyskania wsparcia

[29] POB postuluje, aby wytwórcy, którym przyznane zostanie prawo do pokrycia ujemnego salda, zobowiązani byli do rozpoczęcia wytworzenia biometanu w celu pokrycia ujemnego salda w terminie 5 lat od dnia rozstrzygnięcia aukcji lub w przypadku wytwórców biorących udział w pierwszej fazie,

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

od dnia wydania stosownej decyzji administracyjnej przez Prezesa URE (względnie zaświadczenia). Termin ten może być, w wyjątkowych, niezależnych od wytwórcy przypadkach, przedłużony w drodze decyzji administracyjnej przez Prezesa URE np. ze względu na protesty społeczne, wydłużające się uzgodnienia i pozyskiwanie decyzji administracyjnych, a także braku zrealizowania przyłączenia do sieci gazowej z przyczyn leżących po stronie operatora gazowego albo pomimo zawarcia umowy z dostawcą technologii brak dostarczenia urządzeń wykorzystywanych do oczyszczania biogazu oraz jego skraplania lub sprężania.

Rozliczanie ujemnego salda

[30] Rozliczanie ujemnego salda we wszystkich przypadkach odbywać się będzie na zasadach analogicznych do przewidzianych dla wytwórców uczestniczących w obecnie funkcjonującym już systemie wsparcia dla elektroenergetycznych instalacji OZE wykorzystujących biogaz (wypłaty na wniosek wytwórcy dokonywane przez Zarządcę Rozliczeń, możliwość skompensowania obecnego dodatniego salda z przyszłym saldem ujemnym, itd.). Po uzyskaniu uprawnienia do rozliczania ujemnego salda, uprawniony wytwórca jednorazowo informuje operatora rozliczeń o dacie wytworzenia po raz pierwszy biometanu w ramach systemu wsparcia, a następnie, każdorazowo po upływie danego miesiąca składa wniosek o rozliczenie tego salda. Co istotne, wytwórca przekazuje wniosek w terminie do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu obejmującym dane rozliczenie, pod rygorem utraty prawa do wypłaty rozliczenia salda za dany okres rozliczeniowy w przypadku niedotrzymania tego terminu. Zarządca Rozliczeń wypłaca stosowne środki z tytułu rozliczenia ujemnego salda w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

[31] Unormowania powinny również rozwiązywać problem niezawinionego przez wytwórcę braku możliwości wprowadzenia całości lub części biometanu do sieci gazowej na skutek awarii lub problemów związanych z chłonnością sieci – proponuje się, aby w takim przypadku wytwórcy przysługiwało prawo do rekompensaty finansowej za wyjątkiem przypadku, w którym umowa przyłączeniowa nie gwarantuje wytwórcy możliwości wprowadzenia do sieci pełnej ilości deklarowanego wolumenu biometanu. Rekompensata finansowa stanowiłaby równowartość ceny referencyjnej dla biometanu i byłaby wypłacana przez Zarządcę Rozliczeń S.A. za tę ilość biometanu, której wytwórca nie mógłby wytworzyć i wprowadzić do sieci z przyczyn od siebie niezależnych.

[32] W związku z wydłużonym okresem wsparcia (20 lat) proponuje się wprowadzenie obowiązku corocznego rozliczania ujemnego/dodatniego salda. Powyższe rozwiązanie będzie korzystne zarówno z punktu widzenia zarządzaniem systemem – w przypadku pojawienia się dodatniego salda w całym okresie, nie trzeba będzie czekać do jego zakończenia (20 lat), jak i z punktu widzenia beneficjentów systemu i instytucji finansowych – nie będą oni potrzebowali zabezpieczać środków na wypadek wystąpienia dodatniego salda na koniec okresu wsparcia. Zaproponowane rozwiązanie wprowadzi większą przejrzystość i pewność funkcjonowania podmiotów biorących udział w systemie wsparcia z uwagi na coroczne rozliczenie salda, a tym samym brak konieczności jednokrotnego całościowego rozliczenia 20 lat funkcjonowania w systemie.

Pierwsza faza systemu wsparcia dla dużych instalacji biometanowych oraz docelowy instrument wsparcia dla małych instalacji biometanowych – prawo do pokrycia ujemnego salda

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

przyznawane w drodze indywidualnej decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki

[33] Projekty o najwyższym poziomie zaawansowania procesu inwestycyjnego, gwarantujące wytworzenie biometanu przed 2030 r., a co za tym idzie kontrybuujące do celów polityki klimatyczno-energetycznej na 2030 r., będą mogły wziąć udział w pierwszej fazie systemu wsparcia. Na tym etapie, wsparcie przyznawane będzie na wniosek wytwórcy przez Prezesa URE w drodze decyzji administracyjnej (względnie zaświadczenia). Na tożsamych zasadach w związku ze stosownym wyłączeniem w CEEAG wsparcie będą mogły uzyskać małe instalacje biometanowe (odpowiadające mocy zainstalowanej nie większej niż 1 MW). Do wniosku o wydanie decyzji, wytwórca będzie musiał załączyć:

1) oryginał lub poświadczoną kopię warunków przyłączenia lub umowy o przyłączenie do gazowej sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej albo ofertę zakupu urządzeń służących skraplaniu lub sprężaniu biometanu;

2) oryginał lub poświadczoną kopię prawomocnego pozwolenia na budowę wydanego dla projektowanej instalacji OZE, jeżeli jest ono wymagane na podstawie przepisów prawa budowlanego;

3) harmonogram rzeczowo-finansowy realizacji projektowanej instalacji OZE;

4) oświadczenia potwierdzające zastosowanie nowych urządzeń oraz stosownych substratów;

5) zobowiązanie do wytworzenia po raz pierwszy biometanu w instalacji OZE, w terminie 60 miesięcy od dnia uzyskania decyzji Prezesa URE;

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

6) informacje określone w przepisach wydanych na podstawie art. 37 ust. 6 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej.

[34] Konieczność posiadania przez wytwórcę wyżej wymienionych decyzji i dokumentów zapewnia, że w pierwszej fazie systemu wsparcia wezmą udział tylko te projekty, w przypadku których zakończenie procesu inwestycyjnego i generacja biometanu nastąpi najszybciej, a także przed przygotowaniem dostatecznej liczby projektów, które będą mogły wziąć udział w aukcji OZE.

[35] Do szczegółowego określenia pozostanie wskazanie maksymalnej łącznej ilości rocznej wydajności dużych projektów biometanowych, które będą mogły wziąć udział w pierwszej fazie systemu wsparcia. Podobnie w drodze rozporządzenia ilość taka będzie mogła być ograniczona w stosunku do małych instalacji biometanowych. Prawo do pokrycia ujemnego salda w drodze decyzji administracyjnej nie będzie przyznane dla instalacji OZE, których dopuszczenie do systemu wsparcia powodowałoby przekroczenie tych wartości. O pierwszeństwie przyznania prawa do pokrycia ujemnego salda decydować będzie kolejność złożenia kompletnych wniosków. Z uwagi na unijne przepisy i wytyczne, dotyczące pomocy publicznej, niezbędne będzie wyznaczenie daty granicznej wydania przez Prezesa URE decyzji o przyznaniu prawa do pokrycia ujemnego salda np. 31 grudnia 2027 r. (dostateczny rozwój projektów biometanowych umożliwiający konkurencyjną aukcję). Po tej dacie, nie będzie możliwe uzyskanie prawa do pokrycia ujemnego salda dla większych instalacji biometanowych w ramach mechanizmu niebędącego procedurą konkurencyjną. Konieczne jest więc precyzyjne rozdzielnie pierwszej i drugiej fazy systemu wsparcia dla biometanu.

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

Wysokość ceny będącej podstawą rozliczenia ujemnego salda ustalana będzie przez ministra właściwego do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa

[36] Jednostkowa wysokość ceny będącej podstawą do rozliczenia ujemnego salda w pierwszej fazie systemu wsparcia, a także dla małych instalacji biometanowych, określona zostanie w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw klimatu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa. Cena ta powinna być odrębnie ustalana dla dużych i małych instalacji biometanowych, a także dla tych które są przyłączone do sieci gazowej albo dokonują skroplenia lub sprężenia biometanu ze względu na różne koszty tych technologii.

[37] Aby zapewnić, że wysokość ceny jest dostosowana do faktycznie niezbędnego poziomu wsparcia, wysokość ceny będzie ustalana w oparciu o wskaźniki makroekonomiczne wskazane w delegacji ustawowej:

1) koszty operacyjne oraz dodatkowe koszty inwestycyjne ponoszone w okresie eksploatacji, w którym wytwórcy będą korzystać z prawa do pokrycia ujemnego salda;

2) koszty inwestycyjne ponoszone w okresie przygotowania projektu i jego budowy wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz zespołem urządzeń służących do wyprowadzenia biometanu do sieci gazowej albo do przeprowadzenia procesu skraplania lub sprężania;

3) uzasadniony zwrot z kapitału zaangażowanego w wykonywaną działalność gospodarczą w zakresie przygotowania, budowy i eksploatacji instalacji biometanowej;

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

4) ewentualnie te przewidziane w art. 77 ust. 4 u.o.z.e., w tym w szczególności przewidywane kształtowanie się cen biomasy i innych paliw oraz jednostkowe ceny uprawnień do emisji CO2, czy wpływ instalacji OZE na środowisko naturalne, w tym na redukcję emisji zanieczyszczeń atmosferycznych, w szczególności metanu;

[38] Ustalenie wysokości ceny w drodze rozporządzenia zapewni przy tym zarówno przejrzystość, jak i niezbędną elastyczność regulacji w zakresie zmiany poziomu ceny, a także umożliwi uczestnictwo w procesie legislacyjnym partnerów społecznych. Ustalona stała cena zakupu będzie podlegała corocznej waloryzacji o wskaźnik inflacji, co pozwoli na uwzględnienie zmiennych kosztów operacyjnych.

Efekt zachęty i wniosek o przyznanie prawa do pokrycia ujemnego salda

[39] W ramach postępowania o przyznanie prawa do pokrycia ujemnego salda Prezes URE oceni czy projektowana inwestycja zostałaby zrealizowana w przypadku, w którym dla instalacji OZE wytwarzającej biometan nie przyznano by prawa do pokrycia ujemnego salda w ramach proponowanego instrumentu wsparcia (tzw. efekt zachęty).

[40] Na podstawie wniosku wytwórcy spełniającego określone w ustawie wymagania, Prezes URE będzie wydawał decyzję o przyznaniu prawa do pokrycia ujemnego salda. Przyznanie prawa do pokrycia ujemnego salda dla instalacji biometanowych w pierwszej fazie systemu, a także docelowo dla małych instalacji (przyznawanego poza konkurencyjną procedurą), będą podlegały indywidualnej notyfikacji Komisji Europejskiej. Realizacja prawa do pokrycia ujemnego salda, tj. jego wypłata, będzie mogła nastąpić dopiero po

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

wydaniu przez Komisję decyzji uznającej to wsparcie jako dopuszczalne na gruncie unijnych przepisów o pomocy publicznej.

Druga faza systemu wsparcia - aukcje w formule „pay as bid" bez obowiązku sprzedaży określonej ilości

[41] Wykorzystywany już w krajowych unormowaniach system aukcyjny jest zgodny z zasadami udzielania pomocy publicznej w Unii Europejskiej. Pomoc taka w zakresie operacyjnego wspierania instalacji wytwarzających paliw i energię z OZE powinna być przyznawana w drodze procedury przetargowej, zgodnej z zasadami konkurencji na podstawie jasnych, przejrzystych i niedyskryminacyjnych kryteriów (poza wyjątkami, uzasadniającymi odstąpienie od tej procedury m.in. dla pierwszej fazy wprowadzanego niniejszą ustawą oraz małych instalacji).

[42] Oznacza to, że poza wyjątkiem przewidzianym dla pierwszej fazy systemu wsparcia instalacji biometanowych, dla której uzasadnieniem jest brak możliwości efektywnego przeprowadzenia konkurencyjnych aukcji w okresie przejściowym ze względu na niską podaż projektów, a także konieczność zainicjowania powstania pierwszych projektów, POB wskazuje, że system aukcyjny jest najbardziej adekwatnym mechanizmem ustalania konkurencyjnego poziomu wsparcia w postaci ofert składanych przez indywidualnych wytwórców obejmujących konkretne projekty biometanowe.

[43] POB postuluje, aby w ramach aukcji, każdy z wytwórców składał jedną ofertę, niejawną dla pozostałych uczestników aukcji. Aukcje rozliczane będą według ceny z oferty (tj. formuła pay as bid), a wygrywać w aukcji będą oferty z najniższą jednostkową ceną za MWh biometanu. Tak skonstruowany mechanizm aukcyjny umożliwi minimalizację kosztów

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

wprowadzenia na rynek biometanu dla odbiorcy końcowego i stanowi znaczącą zachętę do poszukiwania innowacyjnych rozwiązań technologicznych, umożliwiających obniżenie kosztów jego produkcji.

[44] W zakresie organizacji aukcji, możliwe jest wykorzystanie doświadczeń i kompetencji zyskanych przez Prezesa URE przy organizacji obecnie funkcjonującego systemu aukcyjnego dla elektroenergetycznych instalacji OZE. Prezes URE odpowiedzialny będzie za ogłaszanie, przeprowadzane i rozstrzygane aukcji, jednakże, z uwagi na charakterystykę i skalę przedsięwzięcia w zakresie instalacji biometanowych, proponuje się aby lata przeprowadzenia pierwszych aukcji były określone na poziomie ustawowym (ustawowo określony rok, wolumen oraz budżet aukcji). Takie rozwiązanie gwarantuje pewność przeprowadzenia aukcji w określonym terminie, umożliwiające inwestorom lepsze planowanie działań, jakie są konieczne dla uzyskania prawa do udziału w aukcji (długoterminowa przewidywalność dla inwestorów). Podobnie, z uwagi na potrzebę zapewnienia większej przewidywalności i pewności co do warunków aukcji, w pierwszych latach funkcjonowania systemu wsparcia, również maksymalna ilość instalacji, którym może zostać udzielone prawo do pokrycia ujemnego salda, powinny być określone na poziomie ustawowym. W dalszych latach funkcjonowania systemu, w zależności od prowadzonej polityki energetycznej, parametry te mogą być ustalane fakultatywnie w drodze rozporządzenia Rady Ministrów wydawanego w roku poprzedzającym rok, w którym aukcja będzie organizowana. Same aukcje przeprowadzane będą z wykorzystaniem internetowej platformy aukcyjnej (IPA).

[45] Ze względu na różnorodność techniczną projektów biometanowych zasadnym będzie wyróżnienie tzw. koszyków technologicznych, w ramach których ze

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

względu na różne koszty inwestycyjne oraz operacyjne, rywalizować będą poszczególne rodzaje instalacji biometanowych. W tym zakresie postuluje się wyodrębnienie koszyków na 3 szczeblach ze względu na:

1) rodzaj wykorzystywanych substratów – tj. biometan rolniczy, biometan inny niż rolniczy;

2) sposób transportu biometanu – tj. przyłączenie do sieci gazowej, skraplanie biometanu do postaci bioLNG, sprężanie biometanu do postaci bioCNG;

3) roczną przepustowość instalacji biometanowej, względnie moc zainstalowaną do i powyżej 6 MW.

[46] W celu zapewnienia konkurencyjności procedury aukcyjnej, wprowadzony zostanie mechanizm zapewniający utrzymanie konkurencyjności nawet w sytuacji, w której podaż projektów nie przekroczy wolumenu przeznaczonego na daną aukcję. Wzorując się na funkcjonujących już rozwiązaniach, aukcję mogliby wygrać ci wytwórcy, których oferty łącznie nie przekroczyły 90% łącznego wolumenu biometanu, objętego wszystkimi złożonymi ofertami. Rozwiązanie to ogranicza możliwość wystąpienia nadmiernych korzyści finansowych w przypadku niewielkiej (ale wystarczającej do przeprowadzenia i rozstrzygnięcia aukcji) liczby złożonych ofert. Minimalna ilość projektów umożliwiające rozstrzygnięcie danej aukcji wynosiłaby 3 złożone oferty.

Prekwalifikacja do aukcji

[47] Proces oceny przygotowania wytwórcy do wytwarzania biometanu jest kluczowy z punktu widzenia zapewnienia rzeczywistej realizacji projektów. Przejście prekwalifikacji będzie obowiązkowe dla wszystkich wytwórców, którzy zamierzają wystartować w aukcji. Prekwalifikacja prowadzona będzie

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

przez Prezesa URE na wniosek inwestora/podmiotu działającego w imieniu inwestora planowanej instalacji biometanowej i dotyczyć będzie możliwości wzięcia udziału w systemie aukcyjnym oraz zakwalifikowania danej instalacji do odpowiedniego koszyka technologicznego, warunkującego możliwą do zastosowania w odniesieniu do niej wartość referencyjną określającą maksymalną wysokość premii w ramach rozliczania ujemnego salda.

[48] W ten sposób, do udziału w aukcji dopuszczeni zostaną wyłącznie ci z wytwórców, w przypadku których faktyczne powstanie instalacji i produkowanie biometanu jest wystarczająco uprawdopodobnione i możliwe pod względem technicznym. Prekwalifikacja techniczna umożliwia bieżącą ocenę potencjału inwestycyjnego danej instalacji biometanowej oraz terminowego rozpoczęcia produkcji. Wytwórca składać będzie wniosek o dopuszczenie do aukcji wraz z:

1) oryginałem lub poświadczoną kopią warunków przyłączenia lub umowy o przyłączenie do gazowej sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej lub ofertę zakupu urządzeń służących skraplaniu lub sprężaniu biometanu;

2) oryginałem lub poświadczoną kopią prawomocnego pozwolenia na budowę wydanego dla projektowanej instalacji OZE, jeżeli jest ono wymagane na podstawie przepisów prawa budowlanego;

3) harmonogramem rzeczowo-finansowym realizacji projektowanej instalacji OZE;

4) oświadczeniem potwierdzającym zastosowanie określonych substratów;

5) zobowiązanie do wytworzenia po raz pierwszy biometanu w instalacji OZE, w terminie 60 miesięcy od dnia wydania decyzji;

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

[49] Prekwalifikacja będzie też miała wymiar finansowy wymagający złożenia stosownej kaucji zabezpieczającej terminowe rozpoczęcie wytwarzania biometanu w kwocie 12 PLN za każdy 1 kW mocy zainstalowanej instalacji biometanowej. Proces prekwalifikacji pełni również istotną rolę informacyjną, na podstawie której może być szacowany potencjał inwestycyjny, a tym samym prawidłowo określany budżet aukcyjny. Na podstawie ww. wniosku oraz uiszczonej kaucji, Prezes URE wydawać będzie zaświadczenie o możliwości udziału w aukcji.

Brak kar za niedotrzymanie zadeklarowanego poziomu produkcji biometanu

[50] Unormowania unijne w zakresie zasad ustalania pomocy państwa w drodze konkurencyjnych postępowań przetargowych nie wymagają, aby wytwórcy składający ofertę aukcyjną byli zobowiązani do wytworzenia określonego wolumenu zadeklarowanego w złożonej ofercie. Innymi słowy, w ramach konkurencyjnego postępowania aukcyjnego chodzi jedynie o ustalanie wysokości wsparcia w ramach deklarowanej oferty aukcyjnej obejmującej poziom ceny, który w dostateczny sposób zachęci do rozpoczęcia wytwarzania biometanu.

[51] W związku z powyższym nie przewiduje się wprowadzenia obowiązku wytworzenia oraz sprzedaży określnego wolumenu biometanu, a w konsekwencji także administracyjnych kar pieniężnych stanowiących stosowną sankcję za niedotrzymanie zadeklarowanego poziomu produkcji. Niemniej, przewiduje się, że wytwórca, który nie rozpocznie wytwarzania biometanu w ustawowym terminie nie tylko straci uiszczoną kaucję, ale także straci możliwość korzystania z uprawnienia do rozliczania ujemnego salda w stosunku do danej instalacji. Dodatkowo, zarówno dany wytwórca,

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

jak i projekt instalacji OZE zostaną objęte dodatkowym 3 letnim zakazem uczestnictwa w systemie aukcyjnym.

3. INTEGRACJA INSTALACJI BIOMETANOWYCH Z SIECIĄ GAZOWĄ

[52] Kolejnym kluczowym elementem umożliwiającym uruchomienie sektora wytwarzania biometanu w Polsce, obok systemu wsparcia tego rodzaju działalności, jest zapewnienie możliwości technicznych wprowadzania tego rodzaju odnawialnego paliwa gazowego do dystrybucyjnych oraz przesyłowych sieci gazowych w Polsce.

[53] Mając na uwadze szereg wyzwań natury technicznej związanych z możliwością przyłączenia instalacji biometanowych do sieci oraz transportu nimi nowego rodzaju paliw gazowych w postaci biometanu, które to jednak są do rozwiązania dzięki przeprowadzeniu stosownych inwestycji infrastrukturalnych, postuluje się wprowadzenie unormowań prawnych umożliwiających wprowadzanie dedykowanych taryf przesyłowych i dystrybucyjnych obejmujących paliwa gazowe z biometanu. Możliwość wygenerowania w ten sposób dodatkowych środków finansowych zapewni też możliwość większego zaangażowania przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie przesyłu lub dystrybucji paliw gazowych, które zyskają ekonomiczne podstawy do transportowania biometanu.

[54] Powyższe rozwiązanie nie tylko umożliwiałoby sfinansowanie niezbędnych inwestycji infrastrukturalnych i sieciowych rozwiązujących aktualne problemy techniczne, ale także umożliwiłoby zasadnicze obciążenie tymi kosztami odbiorców końcowych paliw gazowych, którym szczególnie zależy na korzystaniu z ekologicznego paliwa w postaci biometanu. Innymi słowy, ciężar tych inwestycji, które w zasadniczej części finansowane są przecież ze środków pochodzących z taryfy, nie obejmowałby wszystkich odbiorców

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

końcowych paliw gazowych (w tym chociażby tych w gospodarstwach domowych), a dotyczyłby jedynie odbiorców końcowych korzystających z systemu gazowego w celu pozyskania biometanu. W konsekwencji stosownemu przeglądowi oraz uzupełnieniu powinno podlegać unormowania dotyczące zasad zatwierdzania taryf unormowane w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r., poz. 1385 tj. ze zm.) oraz rozporządzenia Ministra Energii w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie paliwami gazowymi (Dz. U. z 2021 r., poz. 280 tj.).

[55] Alternatywnie przysporzenie operatorom dystrybucyjnych systemów gazowych odpowiednich środków finansowych związanych z dostosowaniem sieci gazowych do transportu biometanu może polegać na wprowadzeniu taryfy dla wytwórców biometanu za wprowadzenie każdej kWh paliwa gazowego do sieci gazowej – przy czym to rozwiązanie powinno znaleźć odzwierciedlenie w poziomie kosztów kalkulowanych w ramach ustalenia ceny referencyjnej dla tego typu instalacji biometanowych.

[56] Ostatecznie, w ramach trzeciego z dostępnych rozwiązań środki finansowe potrzebne dla dostosowania sieci gazowych do transportu biometanu mogłyby podlegać pełnej internalizacji na wszystkich obiorców paliw gazowych, a więc stać się dodatkowych elementem taryfy przesyłowej lub dystrybucyjnej uwzględnianym przez Prezesa URE w ramach postępowania taryfowego dotyczącego każdego z operatorów systemów gazowych.

[57] Ważną zmianą w zakresie określenia parametrów fizykochemicznych paliw gazowych, w tym biometanu, była nowelizacja rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 2 lipca 2010 r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemu gazowego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1158, jednolita

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

ustawa z późn. zm.), dalej: rozporządzenie systemowe. W tym zakresie jedną z kluczowych barier drastycznie ograniczającą możliwości przyłączenia jest uregulowanie minimalnego poziomu ciepła spalania na poziomie 34 MJ/m^3. Niemniej, ustawodawca nie unormował maksymalnego poziomu ciepła spalania, którego mogą wymagać przedsiębiorstwa sieciowe, co sprawia, że w wielu przypadkach wymagają oni doprowadzenia tego parametru do poziomu ponad 38 MJ/m^3, co z fizycznego punktu widzenia nie jest do osiągniecia nawet dla najbardziej oczyszczonego biometanu (bez konieczność jego wzbogacania dodatkową ilością węglowodorów ciężkich). Powodem takiego stanu rzeczy jest fakt transportowania tym systemem gazu ziemnego wzbogaconego innymi gazami o wyższej kaloryczności i cieple spalania (np. uzupełnionego o propan), które powodują znaczące podniesienie tych parametrów w poszczególnych lokalizacjach. W tym zakresie, zgodnie z przyjmowanymi przez przedsiębiorstwa sieciowe instrukcjami ruchu i eksploatacji sieci wyznaczają one określone obszary rozliczeniowe ciepła spalania (ORCS) oraz przypisane do nich miesięczne średnie wartości ciepła spalania, które ze względu na skład chemiczny mogą okazać się nie do spełnianie przez instalacje biometanowe np. ciepło spalania nawet powyżej 40 MJ/m3.

[58] W celu rozwiązania tego problemu postuluje się wprowadzenie do unormowań u.p.e. dotyczących zasad kształtowania przedmiotowych instrukcji obowiązku konieczności wydzielenia nowej ORCS, która częściowo będzie zasilana biometanem wprowadzanym do sieci gazowej w zawiązku z przyłączeniem nowej instalacji biometanowej, z bezpiecznym poziomem ciepła spalania, ale akceptowalnym i możliwym do osiągnięcia w ramach procesu technologicznego wytwarzania i oczyszczania biometanu.

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

[59] Co więcej, wartym rozważania byłoby określenie maksymalnego poziomu ciepła spalania, którego będą mogły wymagać przedsiębiorstwa sieciowe w ramach tworzenia nowych ORCS, ale na poziomie akceptowalnym z fizycznego punktu widzenia przez inwestorów instalacji biometanowych (bez konieczności jego uzdatnienia np. propan-butanem). Możliwy poziom oscyluje w granicach 36-38 MJ/m3, natomiast w celu możliwości tworzenia nowych odcinków sieci, szczególnie tych wyspowych zasilanych z instalacji biometanowej, postuluje się utrzymanie możliwości wykorzystania zakładanego w rozporządzaniu systemowym minimalnego poziomu 34 MJ/m3, a za zgodą stosownego przedsiębiorstwa sieciowego nawet o niższych parametrach ciepła spalania, jeżeli będzie to akceptowalne z punktu widzenia bezpieczeństwa prowadzenia ruchu sieciowego oraz oczekiwań lokalnych odbiorców końcowych.

[60] Z kolei przedsiębiorstwa sieciowe w związku z koniecznością zmiany swoich instrukcji ruchu i eksploatacji sieci gazowych IRiES w przypadku przyłączenia instalacji biometanowej nie powinny też napotykać na barierę prawną w postaci zagrożenia braku zatwierdzenia takiej zmiany przez Prezesa URE. Podmioty te powinny bowiem uwzględniać interes publiczny polegający na konieczności zapewniania bezpieczeństwa energetycznego w zakresie zwiększenia poziomu krajowych możliwości produkcyjnych umożliwiających ograniczenie importu gazu ziemnego oraz całkowitego wyłączenia takiego importu z Federacji Rosyjskiej, nawet jeżeli odbywałoby się to kosztem minimalnego obniżenia poziomu ciepła spalania w niektórych lokalizacjach. Dodatkowo, trzeba również przewidzieć podstawy prawne umożliwiające dokonanie zmiany parametrów dostarczanego paliwa gazowego do przyłączonych już odbiorców końcowych w ramach tak tworzonej nowej ORCS, bez ewentualnego odszkodowania obciążającego

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

dane przedsiębiorstwa sieciowe wskutek zmiany parametrów dostarczanego paliwa gazowego.

[61] Przedsiębiorstwa sieciowe oraz inwestorzy instalacji biometanowych powinni mieć również zapewnioną alternatywną możliwość doprowadzenia biometanu do poziomu ciepła spalania funkcjonującego na danym ORCS w postaci skorzystania z dodatkowej usługi w zakresie kondycjonowania biometanu (np. poprzez dodanie propanu wzbogacającego kaloryczność i ciepło spalania paliwa gazowego). W tym zakresie wydaje się, że stosowne podstawy zawiera już §39 ust. 2 rozporządzenia systemowego, który daje przedsiębiorstwom sieciowym możliwość świadczenia usług dodatkowych, które mają na celu zapewnienie uzyskania przez biometan parametrów jakościowych spełniających wymagania danego ORCS. W tym zakresie wydaje się jednak, że należałoby doprecyzować na poziomie ustawowym w u.p.e. zasady świadczenia tego rodzaju usług, za które odpowiedzialne byłoby przedsiębiorstwo sieciowe, natomiast rzeczywiste koszty z tym związane obciążałoby inwestora instalacji biometanowej wraz z jednoznacznie ustalonym poziomem marży za świadczenia tej usługi.

[62] W kontekście ewentualnych zmian treści rozporządzenia systemowego warto byłoby również wprowadzić możliwość uwzględnienia przez operatora systemu gazowego większych możliwych wahań poziomu ciepła spalania i zmienić aktualnie obowiązujący poziom (+/- 3%) na postulowany poziom +/- 6%. Możliwość taka stanowiłaby doraźne rozwiązanie umożliwiające przyjęcie biometanu do sieci gazowej o ponadstandardowym poziomie ciepła spalania, zanim dojdzie do formalnego wyodrębnienia nowego ORCS.

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

[63] W ramach rozporządzenia systemowego warto byłoby również jednoznacznie określić maksymalną częstotliwość prowadzenia pomiarów jakości poszczególnych parametrów fizykochemicznych biometanu, potwierdzających możliwość jego wprowadzenia do danej sieci gazowej. Aktualne unormowania wprowadzają jedynie wskazania dotyczące minimalnej częstotliwości takich pomiarów, natomiast pozostawianie maksymalnego poziomu obowiązku dokonania takich pomiarów dyskrecjonalnej decyzji poszczególnych przedsiębiorstw sieciowych może znacząco utrudnić oraz spowodować wzrost kosztów operacyjnych po stronie instalacji biometanowej – nieuzasadniona i zbyt duża częstotliwość wymagania takich badań, które musi sfinansować inwestor.

[64] Kolejnym elementem, który należałoby rozważyć w zakresie zwiększenia poziomu integracji sieci gazowych z instalacjami biometanowymi jest wprowadzenie unormowań zachęcających przedsiębiorstwa sieciowe do uwzględnienia inwestycji w budowę lub rozbudowę sieci gazowych (dystrybucyjnych lub przesyłowych) pod kątem zwiększenia potencjału przyłączania instalacji biometanowych w kluczowych lokalizacjach w przyjmowanych przez te przedsiębiorstwach planach rozwoju sieci. Obowiązek taki mógłby dotyczyć lokalizacji (odcinków sieci), gdzie wydano odmowę określenia warunków przyłączenia do sieci gazowej albo warunki te miałby charakter przerywany, ze względu na brak całorocznej dostatecznej chłonności sieci umożliwianej przyjęcie deklarowanej ilości biometanu.

[65] Finalnie, należy również zaproponować konieczność podjęcia działań wspierających rozwój i rozbudowę sieci gazowych (w tym również odpowiednich urządzeń rewersyjnych oraz kondycjonujących) z wykorzystaniem dedykowanych programów pomocy inwestycyjnej

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

na realizację tego typu zadań o charakterze użyteczności publicznej. W tym zakresie duże pole do działania będą miały podmioty, które w szczególności będą dysponowały środkami unijnymi przeznaczonymi na cel transformacji w sektorze energetycznym, ze szczególnym uwzględnieniem rozbudowy sieci gazowych oraz poprawie ich eksploatacji w związku z możliwością transportu paliw gazowych w postaci biometanu.

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

4. UŁATWIENIA W PROCESIE INWESTYCYJNO-BUDOWALNYM

[67] Poza wskazanymi wyżej kwestiami dotyczącymi systemu wsparcia oraz integracji instalacji biometanowych z siecią gazową, postuluje się również wprowadzenie unormowań w zakresie ułatwienia oraz przyspieszenia poszczególnych etapów procesu inwestycyjno-budowlanego w instalacje biometanowe (m.in. decyzji środowiskowej, pozwoleń lokalizacyjnych, pozwolenia na budowę i pozwolenia na użytkowanie). Usprawnienia te mają na celu znaczące przyspieszenie i ułatwienie prowadzenia inwestycji w zakresie tego typu instalacji zapewniających dostawy odnawialnego paliwa gazowego. W tym zakresie można wykorzystać funkcjonującą już ustawę z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu (Dz. U. z 2023 r., poz. 1597 ze zm.) przy dodatkowym uwzględnieniu także pozostałych postępowań dotyczących procesu inwestycyjno-budowalnego instalacji biometanowej w tym, w szczególności dotyczących decyzji środowiskowych.

[68] Jako postulat do dyskusji można się zastanawiać, czy mając na uwadze korzyści płynące dla wytwórców z uregulowania wszelkich kwestii dotyczących budowy i eksploatacji instalacji biometanowych w jednym akcie prawnym (takich jak przewidywalność ram regulacyjnych działalności, łatwość stosowania, jasność i transparentność przepisów) oraz potrzebę zachowania spójności systemowej i przejrzystości obecnie obowiązujących regulacji (wprowadzenie zmian do ustawy OZE powodowałoby znaczące zmniejszenie czytelności jej przepisów), nie powinno się zaproponować jednego dedykowanego aktu prawnego, który oprócz systemu wsparcia normowałby również stosowne ułatwienia w procesie inwestycyjno-budowalnym.

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

[69] W pierwszej kolejności należy wskazać, że ze względu na konieczność budowy zdolności produkcyjnych w zakresie wytwarzania własnych zasobów odnawianego i ekologicznego paliwa gazowego w postaci biometanu, a także mając na uwadze uniezależnienie się od kosztownych dostaw tego paliwa, całkowite i trwałe wstrzymanie takiego importu z Federacji Rosyjskiej oraz sprawną realizację unijnych celów polityki klimatyczno-energetycznej UE postuluje się odejście od unormowań prawnych obligujących umożliwiających lokalizowanie instalacji biometanowych (wchodzących w skład szerszego pojęcia instalacji OZE) wyłącznie w ramach zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

[70] Wdrożenie takiej regulacji *de facto* drastycznie wstrzyma rozwój projektów biometanowych, nawet jeżeli w ramach przepisów przejściowych ustawodawca zdecydował się zachować wcześniej wydane decyzje o warunkach zabudowy dla tego typu inwestycji. Uzasadniając tę tezę, w pierwszej kolejności należy wskazać na niskie nasycenie obszaru Polski obowiązującymi planami miejscowymi, co oznacza, że w przeważającej części lokalizacji takie plany nie są przyjmowane przez właściwe władze samorządowe. Co więcej, projekty tego typu lokowane są również w miejscach dostępności substratów rolno-spożywczych, które mogą zostać następnie wykorzystane w stosownych procesach biogazowych. W konsekwencji wymagana jest w tym zakresie swoista elastyczność w podjęciu decyzji inwestycyjnej sprowadzającej się do wskazania miejsca powstania danej instalacji biometanowej. W tym zakresie postuluje się zatem utrzymanie dotychczasowych zasad umożliwiających elastyczne określanie takich lokalizacji, ale w ramach decyzji o warunkach zabudowy.

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

[71] Co więcej, celem przyspieszenia postępowań lokalizacyjnych, rozwiązania zawarte w art. 64-64aa ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r., poz. 977 tj. ze zm.) powinny znaleźć zastosowanie do najbardziej optymalnych w polskich warunkach inwestycyjnych, instalacji biometanowych o mocy 3-4 MW. Dodatkowo w tym zakresie warto również zrezygnować z obowiązku spełniania warunków określonych w art. 4 ust. 1 z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu (Dz. U. z 2023 r., poz. 1597 ze zm.), które mogą być trudne do spełnienia przez część inwestorów.

[72] Mając również na uwadze pożądaną współpracę inwestorów z władzami gmin, w których mogłyby być lokalizowane instalacje biogazowe, postuluje się, by w drodze stosownych unormowań zobowiązać poszczególne rady gmin, aby przy uchwalaniu planów ogólnych uwzględniały one potencjalne lokalizacje pod inwestycje biogazowe. Wprowadzenie obowiązku uwzględniania potencjalnych lokalizacji pod inwestycje biogazowe pozwalałoby na uspójnienie oczekiwań władz samorządowych oraz potencjalnych inwestorów, którzy przy planowaniu inwestycji mogliby uwzględniać lokalizacje wskazane przez gminę w planie ogólnym. Niemniej, inwestorzy w ramach możliwości lokowania instalacji biometanowych na podstawie decyzji o warunkach zabudowy nadal mogliby starać się o ewentualną zgodę na zlokalizowanie instalacji biometanowej także w innym miejscu niż te wskazane w planie ogólnym.

[73] Alternatywnie można znaleźć inny dokument o charakterze planistycznym, który pozwalałby wskazywać potencjalne lokalizacje pod inwestycje biogazowe korzystne z punktu widzenia lokalnej władzy samorządowej, pozostawiając jednak stosowną swobodę w wyborze takich lokalizacji

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

inwestorom, którzy jako podmioty profesjonalnie działające na rynku będą mogli uwzględnić złożoną ilość czynników (np. przyłączenie do sieci gazowej) warunkujących optymalną lokalizację instalacji biometanowej. Uwzględnienie takich działań z pewnością ułatwi współpracę i koordynację polityki przestrzennej między inwestorami, a gminnymi władzami samorządowymi.

[74] Natomiast, w celu przyspieszenia budowy i rozpoczęcia eksploatacji instalacji biometanowych, a co za tym idzie, dostarczania do polskiego systemu gazowego dużej ilości odnawialnych paliw gazowych, wyprodukowanych w zeroemisyjnych instalacjach, konieczne jest dokonanie zmian w wybranych regulacjach dotyczących procedur administracyjnych. W konsekwencji w zakresie postępowań administracyjnych prowadzonych w zakresie uzyskiwania poszczególnych dokumentów inwestycyjno-budowlanych, otrzymywanych przez inwestora w celu realizacji budowy instalacji biometanowej tj, m.in. :

- decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- decyzji o warunkach zabudowy
- zgody wodnoprawnej,
- pozwolenia na budowę,
- pozwolenia na użytkowanie

a także zasady składania i rozpatrywania środków odwoławczych w odniesieniu do tych decyzji, należy przyjąć rozwiązania zmierzające do umożliwienia jak najszybszego wykonania ich przez wytwórcę oraz skrócenia czasu uzyskania przez te decyzje przymiotu ostateczności i prawomocności. W tym zakresie postuluje się wprowadzenie szczególnych unormowań proceduralnych, które wyznaczałby organowi prowadzącemu dane postępowanie wiążący termin na rozstrzygnięcie danej sprawy (np. 90 dni od dnia złożenia kompletnego wniosku) tak, aby dać inwestorom

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

gwarancję sprawnego procedowania spraw dotyczących inwestycji w instalacje biometanowe.

[75] W tym zakresie kluczowe będzie też zabezpieczenie terminowości uzyskania stosownych uzgodnień, opinii, zgód itp. innych organów zaangażowanych w proces wydania danej decyzji administracyjnej (w szczególności Regionalnych Dyrektorów Ochrony Środowiska w przypadku decyzji środowiskowych). Postuluje się zatem, aby brak wyrażenia stosownego stanowiska w sprawie przez organ współdziałający w wyznaczonym terminie np. 21 dni traktowane było jako brak zastrzeżeń do wniosku o wydanie stosownej decyzji (wykorzystanie koncepcji tzw. milczącej zgoda organu w przypadku niedochowania terminu).

[76] Z kolei odwołanie od takich decyzji administracyjnych wnosiłoby się w przyspieszonym terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji stronie albo w terminie 30 dni od dnia obwieszczenia lub doręczenia zawiadomienia o wydaniu decyzji. Przedmiotowe odwołanie musiałoby zawierać zarzuty odnoszące się do decyzji, określa istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazywać dowody uzasadniające to żądanie. Rozpatrzenie samego odwołania od decyzji również musiałoby następować w ściśle określonym terminie np. 60 dni od dnia jego wpływu. Warto też zaproponować, aby w postępowaniu przed organem wyższego stopnia lub przed sądem administracyjnym nie można było uchylić stosownej decyzji dotyczącej instalacji biometanowej w całości ani stwierdzić ich nieważności w całości, gdy wadą dotknięta jest tylko część decyzji dotycząca części inwestycji w zakresie instalacji biometanowej wraz z zespołem urządzeń służących do wyprowadzenia paliwa gazowego do sieci.

[77] W celu wyegzekwowania przestrzegania wskazanych powyżej szczególnych terminów na przeprowadzenie stosownego postępowania albo odwołania

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

od danej decyzji byłby one zabezpieczone odpowiednią administracyjną karą pieniężną w wysokości 1000 zł za każdy dzień zwłoki. Stosowna kara byłaby wymierzana przez organ wyższego stopnia, a w przypadku spraw dotyczących odwołania od decyzji przez ministra właściwego ze względu na przedmiot prowadzonego postępowania tj. środowiska, gospodarki wodnej albo budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa.

[78] Stosownemu przyspieszeniu mogłyby również ulec ewentualne postępowania sądowo-administracyjne w sprawach dotyczących decyzji administracyjnych służących realizacji inwestycji w zakresie instalacji biometanowych. W tym zakresie proponuje się, aby do tego rodzaju postępowań stosować przepisy ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2022 r. poz. 329 i 655), z wyłączeniem art. 61 § 3 tej ustawy, a dodatkowo także z tym zastrzeżeniem, że:

1) przekazanie akt i odpowiedzi na skargę następuje w terminie 15 dni od dnia otrzymania skargi;

2) skargę rozpatruje się w terminie 30 dni od dnia otrzymania akt wraz z odpowiedzią na skargę.

Co więcej, termin rozpatrzenia skargi kasacyjnej od wskazanych decyzji administracyjnych, wynosiłby 3 miesiące od dnia jej wniesienia.

[79] Ze względu na możliwość nieuzasadnionego blokowania potencjalnych inwestycji, kluczowe wydaje się również ograniczenie możliwości udziału tworzonych *ad hoc* organizacji społecznych, których jedynym celem byłoby opóźnianie inwestycji w instalacje biometanowe. W celu wyeliminowania tego rodzaju ryzyk proponuje się, aby w postępowaniach w przedmiocie wydania wskazanych decyzji, przepis art. 31 Kodeksu postępowania administracyjnego znajdował zastosowanie jedynie do organizacji społecznej,

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

która została wpisana do właściwego rejestru co najmniej rok przed wystąpieniem przez tę organizację z żądaniem dopuszczenia jej do udziału w postępowaniu. Proponowana regulacja potwierdzałaby rzeczywisty charakter tego rodzaju organizacji, która od dłuższego czasu byłaby zaangażowana w dbanie o zrównoważony rozwój, z uwzględnieniem kwestii środowiskowych, a nie wyłącznie utworzona w celu zablokowania lub opóźnienia realizacji inwestycji w instalację biometanową.

[80] Mając na uwadze kwestie środowiskowe oraz korzystny wpływ funkcjonowania instalacji biometanowych w zagospodarowanie różnego rodzaju biodegradowalnych odpadów, a także sprzyjającej ograniczeniu emisji do atmosfery gazów cieplarnianych oraz metanu (np. z obornika czy gnojowicy składowanych na naturalnych pryzmach) warto rozważyć wprowadzenie *expressis verbis* instalacji OZE wytwarzających biometan do przepisów wykonawczych wskazujących przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, a także zwiększyć roczną przepustowość instalacji o niewielkim wpływie na środowisko, jako przedsięwzięć, które nawet choćby potencjalnie znacząco nie oddziałują na środowisko.

[81] Mając także na uwadze, że zasadnicza część instalacji biometanowych może być lokowana na gruntach o charakterze rolnym, a dodatkowo tego typu instalacje niewątpliwe są związane z działalnością rolno-spożywczą, stanowiące *de facto* niezbędne uzupełnienie takiej działalności oraz ostatnie ogniwo w ramach gospodarki o obiegu zamkniętym proponuje się wyeliminowanie ograniczeń związanych z wykorzystaniem gruntów rolnych w ramach inwestycji w instalacje biometanowe. W tym zakresie można również zaproponować, że w przypadku transakcji oraz inwestycji związanych z realizacją instalacji biometanowej zastosowania nie znajduje ustawa z dnia

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

11 kwietnia 2003 r. o kształtowaniu ustroju rolnego oraz ustawa z 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Alternatywnie można zastanowić się nad zmianą definicji gruntów rolnych zawartą w art. 2 ust. 1 pkt 3a wskazanej ustawy poprzez zwiększenie powierzchni zabudowy do 3h umożliwiających lokowanie instalacji biometanowych o mocy 3-4 MW.

[82] Jako ostatni postulat należy uwzględnić możliwość budowy lub rozbudowy sieci gazowych w oparciu o realizowane inwestycje biometanowe. W konsekwencji budowa tego rodzaju sieci, które choćby częściowo byłby zasilane z wykorzystaniem biometanu unormowaniami zawartymi w ustawie z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu, które ułatwiłby i przyspieszyły proces gazyfikacji i budowy sieci gazowych w regionach, w których powstaną instalacje biometanowe. Z drugiej strony będzie to również pozytywnie wpływać na powiększenie zdolności przyłączeniowych tego typu instalacji do systemu gazowego, który w ramach rozbudowy zdolności sieciowych i chłonności poszczególnych stref będzie mógł przyłączyć więcej instalacji biometanowych.

5. WYKORZYSTANIE BIOMETANU W CELU REALIZACJI NCW I NCR

[83] Przedsiębiorstwa z sektora rafineryjno-paliwowego stoją przed koniecznością wykorzystywania tzw. biopaliw II generacji lub dodawania do paliw ciekłych tzw. biokomponentów II generacji pochodzenia odpadowego. W celu utrzymania konkurencyjnej pozycji na rynku wspólnotowym, kluczowym jest zapewnienie możliwości wykorzystywania biokomponentów rodzimej produkcji wykorzystującej w tym zakresie krajowy potencjał sektora rolno-spożywczego. Polski biometan wytwarzany z biodegradowalnych substratów pochodzenia odpadowego oraz

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju stanowi odpowiedź na to zapotrzebowanie.

[84] W tym zakresie projektodawcy przygotowali już projekt zmian prawnych zawartych w ustawie o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych oraz niektórych innych ustaw (nr UC 110). Pierwotnie przedstawiony projekt oraz zaproponowane rozwiązane prawne należy ocenić pozytywnie, choć szczególną uwagę należy zwrócić na uporządkowanie kwestii definicyjnych biometanu, biowodoru oraz bioCNG i bioLNG jako biopaliw lub biokomponentów umożliwiających ich skuteczne wykorzystanie w zakresie realizacji Narodowego Celu Wskaźnikowego umożlwiającego realizację celów polityki klimatyczno-energetycznej UE w sektorze transportowym.

Możliwość zaliczenia biowodoru pochodzącego z biometanu do NCW i NCR

[85] Jak podkreślają krajowe podmioty z sektora rafineryjno-paliwowego aktualnie najbardziej perspektywicznym modelem wykorzystania dużych ilości biometanu do realizacji celów dotyczących udziału energii odnawialnej w transporcie jest zastąpienie gazu ziemnego jego odnawialnym substytutem w postaci biometanu, który z łatwością może zostać wykorzystany w procesach produkcji paliw tradycyjnych (benzyna, olej napędowy, LPG). Zastosowanie biometanu w procesie reformingu parowego umożliwi otrzymanie biowodoru, który jest biokomponentem w rozumieniu ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych. Jeżeli dodatkowo biometan ten będzie pochodził z określonych substratów pochodzenia odpadowego będzie można osiągnąć dodatkowe korzyści związane z wykorzystaniem tzw. biokomponentów II generacji. Otrzymany w ten sposób biowodór byłby wbudowany w struktury paliw tradycyjnych w ramach procesu hydrocrackingu i hydroodsiarczania, a

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

następnie dostarczany na rynek transportowy. W konsekwencji umożliwi to realizację celu ogólnego NCW oraz subcelu w zakresie wykorzystania biokomponentów zaawansowanych bez nadmiernej zmiany modelu wykorzystywanych w kraju środków transportu (floty samochodowej) opartych na silnikach spalinowych. Możliwość realizacji NCW w takim modelu przyczyniłaby się do wygenerowania popytu na bardzo znaczące wolumeny biometanu, szacowane nawet na 500 000 000 Nm3 rocznie. Do wdrożenia tego modelu niezbędne jest, poza opisanym zatłaczaniem biometanu do sieci gazowych, wydanie stosownych przepisów wykonawczych na podstawie art. 23 ust. 1f ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (dalej: u.b.b.c.):

1f. Minister właściwy do spraw energii może określić, w drodze rozporządzenia, metodykę obliczania zawartości biowodoru w paliwach, do produkcji których w procesie wytwórczym wykorzystano biometan, biorąc pod uwagę stan wiedzy technicznej w tym zakresie, wynikający z badań dotyczących zawartości tych biokomponentów w paliwach lub doświadczenia w ich stosowaniu.

[86] W związku z tym, że tak znaczne wolumeny biometanu najprościej będzie dostarczać za pośrednictwem sieci gazowych, ważnym elementem całej struktury modelu prawnego będzie jeszcze jednoznaczne określenie w ramach unormowań przyjętych w u.b.b.c., że możliwość wykorzystania takiego biometanu dostarczanego za pośrednictwem sieci gazowych następuje na zasadzie bilansu masy (określonej ilości MWh biometanu). Chodzi zatem o zbilansowanie ilości zakupionego biometanu w miejscu jego wprowadzenia do systemu gazowego oraz odebranego w miejscu wyjścia z systemu – instalacji poboru paliwa gazowego przez odbiorcę końcowego. Unormowanie powyższej kwestii jednoznacznie przesądzi,

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

że w celu realizacji NCW podmioty zobowiązane będą mogły pobierać paliwo gazowe z sieci dystrybucyjnej lub przesyłowej odpowiadającej ilości zakupionego biometanu bez konieczności fizycznego dostarczenia konkretnej partii tego biometanu do danego punktu odbioru. Oczywiście odpowiednia partia biometanu, która będzie wykorzystywana na cele produkcji biowodoru, będzie musiała podlegać odpowiedniej certyfikacji potwierdzającej spełnienie kryteriów zrównoważonego rozwoju, co nie powinno być przeszkodą w możliwości transportu tego biometanu za pośrednictwem sieci gazowych. Chodzi zatem o całościowe traktowanie systemu gazowego, do którego została wprowadzona odpowiednia partia biometanu, która następnie będzie mogła być rozliczona na poziomie handlowym w ramach bilansu masy bez konieczności fizycznego dostarczenia tego biometanu do określonego miejsca odbioru z systemu gazowego.

[87] Tożsame rozwiązania powinny zostać zastosowane w ramach art. 30b i nast. ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1315 tj. ze zm.), które wprowadzają obowiązek realizacji Narodowego Celu Redukcyjnego i w tym celu powinny umożliwiać uwzględnienie redukcji emisji gazów cieplarnianych związanych z wykorzystaniem biowodoru pochodzącego z biometanu. W konsekwencji stosownemu rozwinięciu uwzględniającemu wskaźniki emisji gazów cieplarnianych dla poszczególnych rodzajów biometanu (dostarczanego siecią gazową, w postaci bioLNG lub bioCNG) powinny ulec także unormowania zawarte w rozporządzeniu Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 4 lipca 2022 r. w sprawie metodyki obliczania emisji gazów cieplarnianych, określenia wskaźników ich emisji oraz wartości opałowej dla poszczególnych paliw i wartości energetycznej energii elektrycznej (Dz. U. z 2022 r., poz. 1494).

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

Możliwość zaliczania bioLNG/bioCNG do NCW i NCR

[88] Nie można również zapominać, że alternatywną formą dostarczania biometanu w celu produkcji biowodoru jest jego dostarczanie w formie skroplonego biometanu (tzw. bioLNG). Uwzględnienie tej formy dostarczania biometanu jest szczególnie ważne, ze względu na czas potrzebny do rozbudowy sieci gazowych umożliwiających dostateczną chłonność poszczególnych stref gazowych w miejscach, gdzie mogą być lokalizowane duże ilości instalacji biometnowych. Kolejnym z możliwych modeli wykorzystania biometanu w transporcie jest jego skroplenie do postaci bioLNG lub sprężenie do postaci bioCNG, a następnie bezpośrednie wykorzystanie w pojazdach drogowych oraz w transporcie kolejowym i morskim przystosowanych do spalania paliwa gazowego (niewykorzystywanie bioLNG jako biokomponentu).

[89] W związku z charakterystyką prowadzenia biznesu związanego ze sprzedażą bioLNG do pojazdów drogowych wydaje się optymalne, aby wymagania jakościowe dla paliwa LNG były tożsame, bez względu na jego pochodzenie (bio czy też kopalne). BioLNG i bioCNG są w chwili obecnej zdefiniowane jako biopaliwa ciekłe, konieczne jest jednak uzupełnienie rozporządzeń dot. parametrów jakościowych dla tego paliwa na podstawie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw: (I) Rozporządzenie Ministra Energii w sprawie wymagań jakościowych dla biopaliw ciekłych z dnia 25 maja 2016 r., (II) Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie metod badania jakości biopaliw ciekłych z dnia 14 października 2016 r., (III) Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie sposobu pobierania próbek paliw ciekłych i biopaliw ciekłych z dnia 1 września 2009 r. oraz (IV) Rozporządzenie Ministra Gospodarki w sprawie sposobu monitorowania

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

jakości paliw ciekłych, biopaliw ciekłych, a także wzorów raportów dotyczących tych paliw oraz gazu skroplonego (LPG) i sprężonego gazu ziemnego (CNG) z dnia 21 września 2007 r. ww. rozporządzenia należy uzupełnić w taki sposób, aby uwzględniały także bioLNG i bioCNG.

[90] W konsekwencji niezbędna będzie nowelizacja rozporządzenia Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 9 sierpnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie *wymagań jakościowych dla biokomponentów, metod badań jakości biokomponentów oraz sposobu pobierania próbek biokomponentów*, w zakresie określenia wymagań jakościowych dla skroplonego biometanu oraz sprężonego biometanu, określenie metod badań jakości skroplonego biometanu oraz sprężonego biometanu oraz określenie sposobu pobierania próbek dla skroplonego biometanu oraz sprężonego biometanu.

[91] Dodatkowo, stosownej nowelizacji wymagać będzie też rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 11 lipca 2020 r. w sprawie *wartości opałowej poszczególnych biokomponentów i paliw* ciekłych, w zakresie dodania wartości opałowej według wagi dla skroplonego biometanu oraz dodanie wartości opałowej według objętości dla skroplonego biometanu.

[92] Trzeba również wskazać, że rozwój rynku biometanu, w tym również bioLNG i bioCNG będzie polegał na rozbudowanych relacjach handlowych między niezależnymi producentami biometanu, a przedsiębiorcami z sektora rafineryjno-paliwowego, którzy będą chcieli wykorzystać biometan powstały z biodegradowalnych odpadów w celu realizacji obowiązków NCW bezpośrednio jako biopaliwo albo jako biokomponent. W związku z powyższym należy zapewnić przejrzystość dokumentowania wykorzystania biometanu na cele transportowe. Podstawową zasadą w tym zakresie jest obowiązek dołączania przez producenta biokomponentu lub biopaliwa

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

wykorzystywanego do celów transportowych stosownego poświadczenia w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 40 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1355 ze zm.), potwierdzającego spełnienie kryteriów zrównoważonego rozwoju. Wymaganie to jest oczywiste dla uczestników rynku biokomponentów ciekłych, jednakże może nie być w pełni zrozumiałe dla producentów biometanu, którzy dotychczas mogli wykorzystywać to paliwo gazowe do wytwarzania energii elektrycznej z OZE. W związku z powyższym, dla uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych, zasadnym byłoby dodanie w ustawie o OZE przepisu precyzującego zasady dokumentowania wykorzystania biometanu na cele transportowe, np. w następującym brzmieniu: *„energia elektryczna, biometan, wodór odnawialny zużywane w transporcie w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o biokomponentach i biopaliwach ciekłych (...) są dokumentowane zgodnie z przepisami tej ustawy".*

Możliwość wykorzystania biometanu objętego operacyjną pomocą publiczną na cele NCW i NCR

[93] POB postuluje również rozważanie wycofania unormowań powodujących brak możliwości wykorzystania do radiacji NCW biometanu, który podlegał odpowiedniemu wsparciu operacyjnemu na etapie jego wytworzenia. Zgodnie bowiem z art. 83s ustawy o OZE biometanu, który uzyskał wsparcie, o którym mowa w art. 83l ust. 1, nie uwzględnia się do realizacji obowiązku, o którym mowa w art. 23 ust. 1 ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych. Powyższe oznacza, że biometan wsparty na etapie wytworzenia w zasadzie traciłby możliwość jego wykorzystania w sektorze transportowym w celu wykazania jego odnawialnego charakteru.

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk

W tym zakresie chcielibyśmy wskazać, że dyrektywa RED II wyznacza jedynie minimalny udział (wkład) zaawansowanych biopaliw i biogazu, które mają być wyprodukowane z surowców wymienionych w Załączniku IX A. Powyższe oznacza zatem, że prawodawca unijny nie wyznacza obowiązku wykorzystania wyłącznie biometanu w zakresie realizacji tego celu szczegółowego, który może być zrealizowany za pomocą biometanu bądź też z wykorzystaniem innych biopaliw zaawansowanych. W konsekwencji prawodawca unijny nie wyznacza publicznoprawnego obowiązku wyłącznego stosowania biogazu (biometanu), a sposób realizacji szczegółowego celu OZE w transporcie pozostawiony jest rynkowym decyzjom podmiotów sektora rafineryjno-paliwowego, które mogą wykorzystywać w tym zakresie szerszą gamę tzw. biokomponentów II generacji. Stąd jeżeli biometan zostanie wprowadzony na rynek poprzez wprowadzenie go do sieci gazowej, to powinna być możliwość jego zakupu oraz wykorzystania w sektorze transportowym, jeżeli oczywiście nie zostanie wykazane jego zużycie w ramach realizacji celu OZE w sektorze elektroenergetycznym oraz ciepłowniczym i chłodniczym (art. 7 ust. 1 lit a-c RED II). W tym zakresie warto zatem skonsultować z Komisją, czy wykorzystanie biometanu, który podlegał wsparciu na etapie produkcyjnym będzie możliwe bez wprowadzenia wiążących celów dotyczących biometanu, a pozostawiających decyzję o wykorzystaniu konkretnego biokomponentu lub biopaliwa rynkowej decyzji przedsiębiorców z sektora rafineryjno-paliwowego.

Z poważaniem,

Michał Tarka – Dyrektor Generalny POB

dr Marcin Trupkiewicz – Doradca Zarządu ds. regulacyjnych POB

Polska Organizacja Biometanu, ul. Piękna 18, 00-549 Warszawa

Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy KRS, Rejestr stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, KRS Nr 0000989734, NIP 7011104451

Zarząd: Michał Tarka, Krzysztof Kowalski, Sabine Dujacquier, Marcin Orłowski, Leszek Mańk